

UTSKÄLLDA SKATTER – PÅ VÄG TILLBAKA?

1

FASTIGHETSSKATT

FÖRMÖGENHETSSKATT

ARVS- OCH GÅVOSKATT

VAD?

→ **FASTIGHETSSKATTEN**, som avskaffades 2008, förmögenhetsskatten, som försvann 2007, samt arvs- och gåvoskatten, som gick samma öde till mötes 2004, kan alla vara på väg tillbaka. Skatterna motiverades fram för allt med fördelningspolitiska motiv. De slog samtliga hårt mot medelinkomsttagare medan mer välbeställda oftare kunde ta sig runt skatterna, inte sällan med resultatet att pengar, investeringar och företag försvann ur landet. Samtliga skatter var illa omtyckta. De avskaffades av såväl S-ledda regeringar som alliansregeringar.

2

HUR?

→ **FASTIGHETSSKATTEN** baserades på bostäders taxeringsvärde. Det gäller även de nya förslagen. Finanspolitiska rådet tänker sig en fastighetsskatt på 1,2 procent av taxeringsvärdet och Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) en trappa mellan 0 och 1,75 procent. Fastighetsskatten föreslås även omfatta bostadsrätter. Vänsterpartiet föreslår 1,5 procent av taxeringsvärde överstigande 4 miljoner. LO och Tiden (LO och Socialdemokraternas tankesmedja) förespråkar en skatt på taxeringsvärdet på mark.

FÖRMÖGENHETSSKATTEN uppgick till 1,5 procent av de samlade tillgångarna (bankkonton, fordon, aktier, fastigheter med mera) över 1,5 miljoner kronor. Svårberäknade tillgångar, så som antikviteter och konst var dock till stor del undantagna. Vänsterpartiet har talat sig varmt för ett återinförande, och Stefan Löfvén har sagt att det inte är uteslutet.

ARVS- OCH GÄVOSKATTEN var konstruerad med ett varierande grundavdrag beroende på relation till den avlidne, och därutöver mellan 10 och 30 procent beroende på marknadsvärdet på arvet och relation till den avlidne. LO och Tiden föreslår en arvs- och gåvoskatt och spekulerar kring nivåer mellan 10 och 20 procent.

3

VARFÖR?

→ **LÖFTEN OM EN NY** stor skattereform under mandatperioden har fått flera tunga instanser att komma ut i skattedebatten. Efter coronakrisen ökar nu dessutom trycket på reformer.

Fastighetsskatten är omtyckt av många ekonomer då det är en stabil skattebas som inte lätt lämnar landet. Därtill har den mindre skadliga effekter på tillväxten än många andra skatter, även om den på sikt sannolikt minskar bostadsbyggandet. Svenskarna har dessutom stora värden investerade i sina bostäder. Det betyder att en fastighetsskatt är en kassako för politiker. Som politiskt argument framförs också en fördelningspolitisk aspekt.

Även förmögenhetsskatt samt arvs- och gåvoskatt motiveras fördelningspolitiskt. Det brukar hävdas att de rika kan bidra mer, även om förslagen som presenterats slår mot avsevärt mycket bredare grupper.

4

PROBLEM

→ **ÅTERINFÖRD FASTIGHETSSKATT** skulle leda till kraftigt höjda kostnader för husägare runt om i landet. Statistik som Skattebetalarna låtit SCB ta fram visar att förslagen skulle slå hårt. Hundratusentals hushåll i både hus och bostadsrätt skulle omfattas av den extra fastighetsskatten. För var tionde småhus skulle skatten i genomsnitt öka med 34 250 kronor till 42 600 kronor jämfört med dagens fastighetsavgift. Statistiken visar dessutom att det är långt ifrån bara rika som skulle få stå för notan – fyra av tio småhusägare med hus taxerade till mer än fyra miljoner kronor är låg- och medelinkomsttagare. Att äga hus är därtill inte något som skapar intäkter. Eventuellt värde finns vid försäljning. Att betala löpande skatt för sitt ägande skulle vara tungt för många, inte minst låginkomsttagare. För att kompensera innehåller de flesta förslag också någon form av begränsningsregel. Det leder dock till än högre marginalsatser på arbete. En ny fastighetsskatt skulle skapa stor osäkerhet och otrygghet. Men framför allt är det principiellt fel. Vårt att hålla i åtanke är också att dagens kommunala fastighetsavgift, som är behäftad med problem men som åtminstone är förutsägbar, genererar större skatteintäkter än den tidigare skatten.

ARVS- OCH GÄVOSKATTEN avskaffades av en enig riksdag, men oroande nog finns de som drömmer om dess återkomst. Arvs- och gåvoskatten skapade många problem och ledde till omfattande skatteplanering. Skatten försvårade inte minst generationsväxling i företag. Resultaten blev att skatten inte skapade särskilt stora skatteintäkter, eftersom många företagare och förmögna flyttade sig själva eller sina tillgångar utomlands. I stället var det, som så ofta, medelinkomsttagare som fick stå för notan.

ÄVEN FÖRMÖGENHETSSKATTEN ledde till skatteplanering och utlandsflyttar. Liksom arvs- och gåvoskatten gav den inga stora intäkter till staten. Då vissa typer av tillgångar var undantagna från förmögenhetsskatt ledde den till snedvridning av investeringar. Såväl förmögenhetsskatten som arvs- och gåvoskatten hade negativa konsekvenser för företagsklimatet. Det blev mer lönsamt att investera utomlands, eller i tillgångar som inte beskattades.

Återinförandet av dessa skatter väcker möjligen nostalgi, men de bör förpassas till historiens sophög av både principiella som praktiska skäl.